

El llenguatge ^{6/V/1979} Gal·licismes admesos

La gastronomia, el confort, l'esbarjo, la moda... són alguns dels camps de significació en els quals hem manllevat alguns mots del francès, que hem incorporat, adaptats al nostre sistema morfològic, a la nostra llengua.

Normalment, aquesta adaptació de mots d'origen francès ens ha ofert poques dificultats. Concretament, els mots acabats en et, han pogut ésser adoptats amb la mateixa terminació, sense altra modificació en la seva forma gràfica que la simplicació d'alguna consonant doble o la reducció d'algun dígraf vocàlic: la terminació et, efectivament, és molt pròpia del català, ja que és el sufix amb què es formen diminutius i altres mots que hi són equiparables. En canvi, la morfologia del castellà més aviat rebutja les formes acabades en -et i així l'adopció i l'adaptació d'aquests mots procedents del francès hi ha originat i hi origina contínues vacil·lacions: en alguns, l'Acadèmia, que es resisteix a admetre aquestes formes, hi prescriu la supressió de la t final, en d'altres, especialment en els d'incorporació ja antiga, hom hi ha afegit una vocal de suport com en «cadete» i «gabinete» i, encara, en d'altres casos, hom propugna l'ús de termes més propis i genuïns que resoldrien el problema de les formes subjectes a dubtes en la seva adaptació. A la pràctica, però, el fet és que persisteixen les vacil·lacions i que alguns d'aquests mots obtinguts del francès són usats amb dues i fins i tot tres formes diferents, com és el cas de «bufé», «bufet» i «bufete», o el de «minué», «minuet» i «minueto».

Importa remarcar, doncs, que en català, com hem dit, no se'n planteja aquest problema. Hem admès, amb una forma ben fixada, bufet, cadet, cabaret, carnet, cuplet, gabinet, minuet i parquet, i potser algun més i tot («bouquet» l'usem, encara, com un mot estranger, sense adaptar-ne el dígraf vocàlic). Unicament en un parell de casos, cuplet i minuet, a algu se li encomanen les vacil·lacions del castellà i, indudament, n'omet la t final. Cal distingir aquestes formes de les que acaben realment en e, obtingudes també del francès ja amb aquesta terminació (o be ee), com són clixé, consome, oüre, laque, involute, pique i algunes de poc usades actualment com machine, cracuet i fricasse.

Albert Jane